

Opettajan ohjeet:

Luokka-aste: lukiolaisille

Oppiaine: matematiikka

Tarvikkeet: pelikortit tulostettuna, sakset

Oppitunnin kulku:

Pelin tarkoituksena on opettaa tai kerrata tilastollisia käsitteitä. Kortit laitetaan kuva- tai tekstipuoli ylöspäin pöydälle ja pyritään löytämään parit. Parin muodostaa käsite ja siihen liittyvä selitys tai kuva. Peliä voi pelata joko sekoittamalla kaikki kortit keskenään tai pitämällä käsitteet ja niiden selitykset erillään. Jälkimmäisessä vaihtoehdossa kummaltakin puolelta valitaan aina yksi kortti, jolloin peli on helpompi. Peliä voi pelata 2–4 henkilöä. Pelaamiseen valmisteluineen menee noin 15–30 minuuttia.

Toinen tapa: Pelikorteilla voi pelata myös nopeuskisaa ryhmissä. Tällöin kortit pidetään pöydällä kuva- tai tekstipuoli ylöspäin. Jokaisella ryhmällä on omat pelikorttinsa. Ryhmien tavoitteena on yhdistää parit mahdollisimman nopeasti. Nopeimmin parit löytänyt ryhmä voittaa.

BKT – Bruttokansantuote on yhteiskunnan tuotannon kokonaisarvo.

VAIHTELUVÄLI – Kattaa havaintoarvot pienimmästä suurimpaan.

MEDIAANI – Järjestykseen laitetun aineiston keskimmäinen arvo.

MOODI – Aineiston arvo, jota on eniten.

KESKILUKU – Mediaani, moodi ja keskiarvo ovat tällaisia.

INFLAATIO – Rahan arvon heikkeneminen.

INDEKSI – Muutosta kuvaava suhdeluku.

PERUSJOUKKO – Joukko, jota otos edustaa.

SATTUMANVARAINEN – Kun otos valitaan esimerkiksi arpomalla, otos on tällainen.

KESKIHAJONTA – Kuvaa havaintoarvojen poikkeamaa keskiarvosta.

TRENDI – Pitkän aikavälin kehityssuunta.

PROMILLE – Kuvaa väestöilmiötä tuhatta henkilöä kohti.

PROSENTTI – Kuvaa väestöilmiötä sataa henkilöä kohti.

OTOS – Varsinaisen kohderyhmän pienempi osa, jonka perusteella voidaan saada kuva koko kohderyhmän ominaisuuksista.

NORMAALIJAKAUMA – Symmetrinen jakauma, jossa valtaosa havainnoista keskittyy keskiarvon lähelle.

MUSTA TALOUS – Rikolliseen toimintaan liittyviä rahavirtoja kutsutaan joskus tällaiseksi.

HARMAA TALOUS – Kirjanpitojen ja verottajan rekisterien tietämättömiin syystä tai toisesta jäävä taloudellinen toiminta.

SYNTYVYYS – Syntyneiden määrää kuvaava termi, jolla tarkoitetaan vuoden aikana syntyneiden suhdetta koko väestön määrään.

KORRELAATIO – Kuvaa muuttujien välistä yhteyttä.

DEFLAATIO – Hintojen lasku

ASUNTOKUNTA – Samassa asuinhuoneistossa vakinaisesti asuvat henkilöt muodostavat tämän.

BUDJETTIALIJÄÄMÄ – Valtion tulojen ja menojen erotus

EUROSTAT – Euroopan unionin komission tilastovirasto

HYPOTEESI – Olettamus

TYÖTTÖMYYSASTE – 15–74 –vuotiaiden työttömien osuus samanikäisestä työvoimasta.

TYÖLLISYYSASTE – 15–64 –vuotiaiden työllisten osuus samanikäisestä väestöstä.

HAJONTAKUVIO – Pistejoukko, joka syntyy, kun havaintoyksiköt sijoitetaan kahden muuttujan muodostamaan koordinaatistoon.

VARIANSSI – Keskihajonnan neliö

BKT	Bruttokansantuote on yhteiskunnan tuotannon kokonaisarvo.	VAIHTELUVÄLI	Kattaa havaintoarvot pienimmästä suurimpaan.
MEDIAANI	Järjestykseen laitettun aineiston keskimäinen arvo.	MOODI	Aineiston arvo, jota on eniten.
KESKILUKU	Mediaani, moodi ja keskiarvo ovat tällaisia	INFLAATIO	Rahan arvon heikkeneminen.
INDEKSI	Muutosta kuvaava suhdeluku.	PERUSJOUKKO	Joukko, jota otos edustaa.
SATTUMANVARAINEN	Kun otos valitaan esimerkiksi arpomalla, otos on tällainen.	KESKIHAJONTA	Kuvaa havaintoarvojen poikkeamaa keskiarvosta.
TRENDI	Pitkän aikavälin kehityssuunta.	PROMILLE	Kuvaa väestöilmiötä tuhatta henkilöä kohti.
PROSENTTI	Kuvaa väestöilmiötä sataa henkilöä kohti.	OTOS	Varsinaisen kohderyhmän pienempi osa, jonka perusteella voidaan saada kuva koko kohderyhmän ominaisuuksista.
NORMAALIJAKAUMA	Symmetrinen jakauma, jossa valtaosa havainnoista keskittyy keskiarvon lähelle.	MUSTA TALOUS	Rikolliseen toimintaan liittyviä rahavirtoja kutsutaan joskus tällaiseksi.

HARMAA TALOUS	Kirjanpitojen ja verottajan rekisterien tietämättömiin syystä tai toisesta jäävä taloudellinen toiminta.	SYNTYVYYS	Syntyneiden määrää kuvaava termi, jolla tarkoitetaan vuoden aikana syntyneiden suhdetta koko väestön määrään.
KORRELAATIO	Kuvaa muuttujien välistä yhteyttä.	DEFLAATIO	Hintojen lasku
ASUNTOKUNTA	Samassa asuinhuoneistossa vakinaisesti asuvat henkilöt muodostavat tämän.	BUDJETTIALIJÄÄMÄ	Valtion tulojen ja menojen erotus
EUROSTAT	Euroopan unionin komission tilastovirasto	HYPOTEESI	Olettamus
TYÖTTÖMYYSASTE	15-74 -vuotiaiden työttömien osuus samanikäisestä työvoimasta.	TYÖLLISYYSASTE	15-64 -vuotiaiden työllisten osuus samanikäisestä väestöstä.
HAJONTAKUVIO	Pistejoukko, joka syntyy, kun havaintoyksiköt sijoitetaan kahden muuttujan muodostamaan koordinaatistoon.	VARIANSSI	Keskihajonnan neliö